

METEORIT

3/2009

Noviny občianskeho združenia Divadelná spoločnosť METEORIT Rumanová

Obnova a revitalizácia miestneho parku Rumanová

*** Projekt je realizovaný vďaka finančnej podpore Nadácie Ekopolis a ČSOB - finančná skupina v rámci programu PriStory 2009.

SPOLU TVORÍME BOHATŠÍ SVET

ekoPolis
nadácia

*** Tento projekt sa uskutočnil vďaka grantovému programu Šanca pre Váš región Konta Orange, n.f.

konto **orange**

*** Tento projekt sa uskutočnil na základe Rozhodnutia ministra životného prostredia Slovenskej republiky o poskytnutí podpory formou dotácie z Enviromentálneho fondu v rámci Programu obnovy dediny.

*** Projekt sa uskutočnil vďaka podpore starostu a obecného zastupiteľstva Obce Rumanová.

*** Tento projekt sa uskutočnil vďaka podpore tých, ktorí poukázali na tento účel 2% podiel dane z príjmov za roky 2007 – 2008 v prospech DSMR.

www.meteorit.sk

*** Projekt sa uskutočnil vďaka iniciácii a finančnej podpore občianskeho združenia DSMR.

*** Tento projekt sa uskutočnil vďaka občanom, rodákovi a návštevníkovi Rumanovej, ktorí sa podieľali formou brigádnickej činnosti, odbornými radami a inou prospešnou účasťou vrátane účasti v ankete a na Plánovacích dňoch.

*** Lavičky, svietidlá, všetok materiál, sú zakúpené z fondov DSMR a Obce Rumanová. Časť materiálu venovala firma ZDB s.r.o.

*** Tesárske práce na altánku vykonávajú majstri Martin Práznosvský z Nitry, Jozef Šrank z Lapáša a Peter Bališ, rekonštrukciu mosta cez potok vykonáva Pavol Hajdák.

*** Zemné práce a úpravu terénu vykonal Peter Reha.

*** Dodávateľom stavebného materiálu, odborných stavebných činností a v zmysle stavebného zákona stavebný dozor pre projekt vykonáva firma ZDB spol. s r.o., Bohumil Babický, Báb.

Historický park v Rumanovej

Prvá a druhá etapa projektu „Historický park v Rumanovej“, bude stáť okolo 27 000 EUR (810 000,- SK) priamych finančných nákladov. Hodnota materiálnych, technologických darov a ľudskej práce bude vyčíslená až po skončení projektu-etapy, ale už teraz sa odhaduje na 10 000,- EUR (300 000,- Sk). Do dnešného dňa bolo odpracovaných na úpravách parku vyše 650 brigádnických hodín, k tomu treba pripočítať aj takmer 300 brigádnických hodín na výsadbe živého plota na jeseň predchádzajúceho roka. Nie je to veľa, ale nie je to ani málo, najmä ak uvážime, za akých špeciálnych podmienok sa potrebné združené finančné prostriedky zabezpečili. Počas prvého letného mesiaca každý, kto prechádzal okolo parku mohol uvidieť čulú pracovnú aktivitu na budovaní pevných chodníkov, výstavbe pódia-altánku a príprave rôznych iných špeciálnych činností potrebných pre projekt, ako bolo brúsenie dreva, zvráanie, zemné práce, upratovanie, atď. Výsledný efekt je vcelku prijateľný, a to veľmi pozitívne prijateľný, u všetkých vekových a záujmových kategórií občanov, či návštevníkov Rumanovej. Ba niektorí, a bolo ich dosť veľa, sa zúčastnili vo svojom voľnom čase aj brigád na úprave parku. Možno povedať, že priestory parku sa upravili účelne a v zmysle kritérií účastníkov plánovania 7. a 8. marca 2009, alebo ankety, ktorá bola konaná od fašiangov až do začiatku realizácie projektu. Pevné lemované chodníky určené pre chodcov sú zdobené romantickými lavičkami a svetidlami, ktorých efekt môže umocniť čaro letných večerov, či zimných nocí. V tejto etape sa urobilo toľko práce, koľko nám finančný limit dovoľoval. Chodníky sú vedené pri vstupe do parku od osamoteného smreku neďaleko altánku z toho dôvodu, aby sa mohol zachovať priestor na rekonštrukciu Kultúrneho domu. Chodník, vedúci v dĺžke asi 25 m za mostíkom naznačuje smer budúceho predĺženia smerom na ihrisko. V budúcnosti treba rátať aj s prepojením chodníkov po pravej strane potoka.

Už počas prác, ale hlavne ihneď po zhotovení chodníkov, sa stal park stredobodom výrazného záujmu starších

i mladších. Z náhodných pozorovaní sú zrejme aj niektoré zaujímavé, nie však vždy len pozitívne poznatky. Snáď si chodci idúci z Búd do centra obce a naopak zvyknú urobiť o **9 - 11 KROKOV** viac. Je to rozdiel medzi dĺžkou spevneného chodníka a bývalého v hline vyšľapaného divokého chodníka. Cyklisti sú aj trochu neopatrní. Pri stretnutí s chodcami, či kočíkmi, nerádca zostúpia z bicykla, alebo zaberajú celú šírku priestoru pred lavičkami, skúšajú brzdy, výsledkom čoho sú nepríjemné čierne znaky na novej dlažbe. Aj majitelia dvojkolesových motorových vozidiel akosi nechcú pochopiť, že úpravy sa nerobili pre vytvorenie dráhy pre ich babety a motocykle a prekvapivo sa odvolávajú na skutočnosť, že pred vstupom na chodník nie je zákazová dopravná značka, takže logicky si odvodzujú, že sa tu vytvorila dráha pre ich stroje, zabúdajúc pritom, že jazdu po chodníkoch zakazuje vo

všeobecnosti Cestný zákon. (Podľa tejto logiky by si traktoristi mohli myslieť, že chodník je plocha, ktorá je vymedzená medzi kolesami traktora ako vodítko?) Bezpečnosť chodcov a možná náhodná kolízia pri automatickej relatívnej vysokej rýchlosti motorového vozidla je niekde na okraji ich podvedomia. Takmer každé ráno sú okolo lavičiek roztrúsené obaly z chipsov, cigariet a pod. Umelohmotné pollitrové poháre, porozbíjané pivné poháre a sklo z fľašiek, rôzne predmety, pluvance a odpady sa tiež denne objavujú v priestore nielen parku, ale aj upravenej autobusovej zastávky. Živý plot na opačnej strane parku, ktorý sme vysádzali vlani na jeseň, je pekne zakorenený, na niektorých miestach si však na pomerne značných úsekoch ľudia vytvorili chodníčky, prechody, pre peších, pre bicykle a pre automobily, ktoré vstupujú na širokú plochu ihriska pred bazénom a vybijajú si svoj adrenalín prudkými okružnými jazdami po trávniku, čím tento ničia, prášia po širokom okolí a taktó vyhávajú z miesta slušných kúpajúcich a oddychujúcich návštevníkov. Proste motorový nehorázní frajeri svoju bezohľadnosť vystavujú odvihu okolia a ich šantenie sa vymyká spod kontroly. V ďalšej etape by sa malo zabrániť ich vyčíňaniu pevnými zábranami. Veď pravdepodobne nikto z návštevníkov parku nie je naklonený takýmto povážlivým únikom egoistických jednotlivcov z reality a slušnosti. Snáď by mohlo byť nápomocné obecné zastupiteľstvo vydaním Všeobecného záväzného nariadenia aj so sankciami za používanie motorových vozidiel v priestoroch parku. Veď aj účastníci plánovacieho víkendu sa vyjadrovali v tomto zmysle. Nie preto, že sme spoločne vytvorili toto dielo, ale z hľadiska princípu elementárnej slušnosti, ktorá kdesi kľučí v každom jednotlivcovi, si vážme to čo máme, strážme spoločné hodnoty a zamyslime sa nad svojim vlastným konaním a možnosťami prídania sa k dielu slúžiacemu všetkým. Veď pre jeho vytvorenie sa tu niekto namáhal a naďalej namáha, niekto obetoval a naďalej obetuje svoj voľný čas a niekto sa nezištne podieľal a naďalej podieľa na vytvorení spoločných hodnôt. Podarí sa zomknúť naše úsilie tak, aby sme si prirodzene chránili tieto spoločné hodnoty?

Pytliakova žena po 6 rokoch

Divadelnou hrou Pytliakova žena sme sa pred 6 rokmi, presne 11.10.2003, predstavili verejnosti ako novokonsolidovaná divadelná spoločnosť pôsobiaca v našej obci. Po nej nasledovali hry Hrob lásky, Právo na hriech, či Mozoľovci. Predstavenie, na ktorom sme odohrali posledné dejstvo sa uskutočnilo 23.mája 2009. Pár dní pred odohraním sme odskúšali jednotlivé výstupy. Skúšky napodiv, vzhľadom na niekoľkoročný časový odstup boli vyslovene pracovné a jednotliví ochotníci sa ľahko rozepamätali na svoje výstupy. Keďže ako herci musíme vedieť improvizovať, vyriešili sme aj problém absencie niektorých aktérov a tak chýbajúceho hájnika Miroslava Babiara, ktorý sa plavil vo svete na lodi namiesto Flóra, nahradil

Dušan Dolinský. Pracovne zaneprázdnenú Johanku, či Marianku Dolinskú nahradila Ivanka Dianová. Jej divadelným nápadníkom bol mladý panský hájnik Borový, ktorého zahral Anton Görög. Svoju hereckú premiéru absolvovala aj naša najmladšia členka, Hanička Blažičková, ktorá stvárňovala postavu malého Imriška. Ostatní herci tiež s istotou prezentovali svoje výstupy

a po rokoch sme si pripomenuli problémy nešťastnej Veronky v podaní Soničky Vindišovej, jej vášnivého a nezodpovedného manžela Flóra Karvasa, v podaní Štefana „Igora“ Bališa. Dobrácku pôrodnú babu Mazanku opäť stvárnila Katarína Slobodová a Marišu, Veronkinu matku, Alexandra Vavrinčová. Obecenstvu sa páčili i výstupy

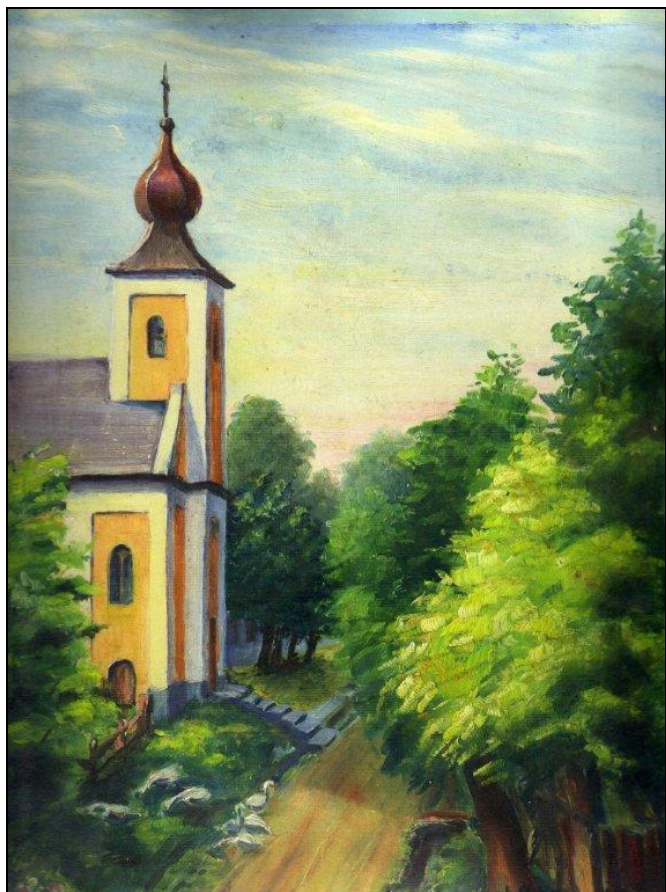
manželov Hany a Ondreja Záhorovcov, ktorých zahrali Katka Bališová a Alexander Vindiš. V hre odzneli zvonivé spevy Milky Dolinskej a Vierky Branickéj. Javisko okrášľovala i Kristínka Bališová a úlohu striedajúceho četníka som si zahral opätovne ja. Nuž, 18 mesačná Hanička – malý Imriško – sa po výstreloch rozplakala

a ešte na druhý deň svojou rečou naznačovala pri našom vzájomnom stretnutí, že som strelbou urobil veľkú krivdu Igorovi... Organizačne predstavenie zabezpečovali Vlasta Černá, Peter Bališ, Lenka Černá, Jozef Blažiček, či Milan Bališ ml. Réžiu sa zoberala pod patronát Sonka Vindišová. Úryvok z predstavenia plánujeme uviesť aj na konci leta, 29.8.2009, na Regionálnom festivale Rumanová 2009, konaného pri príležitosti ukončenia prác na úprave parku. mb

...ako let motýľa...

Dobroslava Luknárová - Koričanská

L. Koričanský: Rumanovský kostolík, olej, 1951

Motto:

„...vzdialená, a predsa blízka... Rumanová.“

Niekoľkokrát sme informovali o pripravovanom vydaní knihy spomienok na detstvo prežité v Rumanovej od autorky Dobroslavy Luknárovej, rodenej Koričanskej. Kniha o rozsahu 114 stránok, na ktorej je zaznamenaných 43 čít – spomienok autorky a 43 obrázkov prevažne od učiteľa Koričanského, pôsobiaceho v našej dedine v rokoch 1946 – 1952, bude uvedená na verejnosť 29. augusta 2009 pri slávnostnom ukončení ďalšej etapy úprav historického parku v Rumanovej v rámci „Regionálneho festivalu Rumanová 2009“. Pre ilustráciu uvádzame obrázok z titulnej strany pripravovanej knižky, na ktorej je zachytený kostol namaľovaný učiteľom Koričanským z poschodia kaštieľa. Obrázok uzrie verejnosť po 58 rokoch od jeho vzniku. Počas celej doby obraz zdobil interiér obytných priestorov autorky. Pre ilustráciu uvádzame aj posudky na obsah knižky od novinárky PhDr. Oľgy Janíkovej, ktorá do tohto času o Rumanovej takmer nepočula, od rodáka, bývalého ochotníka a nášho dopisovateľa PeadDr. Jozefa Hunáka. Uvádzame aj poznámky vydavateľa k obsahu tohto výnimočného diela s autentickými postrehmi a spomienkami. V prípade Vášho záujmu o túto publikáciu nám dajte vedieť osobne, telefonicky alebo mailom. Kontaktné údaje sú uvedené na konci poslednej strany týchto novín.

(ne) odvíate vetrom ani časom

Dobroslavu Luknárovú som spoznala pred necelými dvomi rokmi. V Račianskom výbere sme potrebovali autorov, ktorí vedia písať, zaujímajú sa o históriu, a tak mi dali na ňu kontakt. Prišla, na vzhľad dáma, upravená až na každý detail, držiaca si istý odstup, veľmi zdvorilá, milá a múdra. Nevnucovala svoj názor v diskusii o materiáloch, ale jasne a pragmaticky formulovala vety. Potom začala písať momenty z histórie Rače, kde ma prekvapila exaktnou, doslova pragmatickou túžbou po zachytení všetkých momentov, a to až dokumentárnym, encyklopedickým spôsobom. Z jej článkov bolo cítiť, že nijako a nikdy nechce prekrútiť, čo i len najmenší fakt starý pár storočí, či niekoľko desiatok rokov, záleží jej na tom, aby sme ako čitatelia všetko vnímali v súvislostiach, v hre rozhodujúcich udalostí. Mala problém, ako sa mi priznala, niekedy príspevok skrátiť na požadovaný rozsah, ale, ak som jej ho upravila, s pokorou to prijala. Prečo takýto úvod? Spisovateľka Dobroslava Luknárová ma veľmi prekvapila. Svojím, pre mňa absolútne novým rozmerom. Čiť, vnímanie atmosféry, veľká škála výrazových prostriedkov v peknej slovenčine s uplatňovaním a využívaním dnes už niekedy dávno zabudnutých slov, či väzieb.

...ako let motýľa... je knižočka malých „veľkých“ spomienok na detstvo, rôzne situácie, plná atmosféry. Akoby naraz tých pár desiatok rokov neušlo a to ich autorka „nechytá za chvost“, pretože vďaka svojej pragmatickosti a exaktnosti rozvíja dokumentárny film, ktorý ako na filmovom plátne prebieha pred očami čitateľa. Snahou po dodržiavaní pravdy, čo zažila a videla, však ponúka ďalší rozmer. Priznám sa, že ma táto knižka donútila intuitívne rozmyšľať nad tým, čo si ja pamätám z detstva. A niektoré pasáže, napríklad detské hry, či moje prvé kino, alebo záhrada so stromčekmi, vôňa Vianoc, Veľkej noci, alebo hody, a ďalšie, sa mi vrátili. My, Slováci, ktorí sme prežili detstvo, alebo jeho časť kedysi na dedinách, či v malých mestách, sa môžeme nadýchať tej nádhernej atmosféry, ktorú sme zažili, a ktorá, žiaľ, už prirodzene takmer neexistuje. Práve pre tých mladších by to malo byť čaro nepoznaného a možno vyvolať snahu dozvedieť sa viac o tom, odkiaľ som a kam prichádzam. Nazdávam sa, že to je hlavná devíza knižočky Dobroslavy Luknárovej. A to nie je málo.

Rumanovčania, tak trochu vám aj závidím, podobne ako autorke, že si toho až toľko pamätá. No, to muselo byť, napriek všetkým peripetiám, ktoré doba prinášala, krásne detstvo.

PhDr. Oľga Janíková
Bratislava- Rača

... milé a ďaleké veci...

„Milé a ďaleké veci,
no nezhadol vo mne (v nás) ten čas...“
Sergej Jesenin

Nezhadol, najmä keď sa k nám prihovára tak nástoľčivo, čisto a úprimne ako v týchto spomienkach. Boli to roky, keď sme sa pripravovali na vstup do života. A prácu na tomto ušľachtilom diele, prácu svojich rodičov, našich učiteľov – Márie a Ladislava Koričanských – i celého učiteľského zboru u nás v Rumanovej pripomína v milých, jasných poviedočkách ich dcéra Dobruška. Spomienky vnímavého dievčatka...

Vtedy bol u nás, v Rumanovej, vyspelý a zomknutý učiteľský kolektív. Manželia Miloví, Koričanskí, Záhorskí boli priam božím darom pre deti poľnohospodárskych robotníkov, gazdov a ostatných občanov z Rumanovej, Malého a Veľkého Bábú, Pustých Sadov či Bábskych majerov. Pán učiteľ Lacko Koričanský bol zvláštny zjav. Všestranný v záujmoch, kamarátsky, plný tvorivých nápadov, zhovorčivý. Nacvičoval divadelné hry. Sám som hral pod jeho vedením v hrách Vianoce na horách, Slepý pastier, Radúz a Mahuliena a v ďalších, tiež v slávnostných programoch. V roku 1948 hral pán učiteľ v Maríne Havranovej Viktora Žiaranského a v roku 1956 som si postavu tohto štúrovca, romantického právnika, zahral aj ja. Bola to pre mňa veľká česť. Dá sa povedať, že sme v tých rokoch žili školou aj divadlom. Poobede sme chodili vyrezávať figúrky do bábkového divadla, šili kostýmy, zhotovovali kulisy, nacvičovali. Pre nás žiakov však boli nezabudnuteľné aj výlety po Slovensku, športové hry či branné preteky. Všade tam bol pán učiteľ Koričanský. Pamätám si, že aj krásne maľoval – je pekné, že práve jeho maľby ilustrujú túto knižku.

S láskou a úprimnosťou v duši si spomínam na nezabudnuteľnú a milú pani učiteľku, autorkinu matku, Máriu Koričanskú. Hoci učila takzvané ťažké predmety – matematiku a fyziku – mali sme ju všetci veľmi radi. Svedčia o tom aj príhody a udalosti, ktoré tak úprimne opisuje autorka tejto milej krehkej knižočky. Spomínaní milí učители pôsobili v Rumanovej do roku 1952. Všade bolo treba schopných a múdrych učiteľov. A tak sa pán Koričanský stal riaditeľom Strednej školy v Majcichove. Rodina odišla za ním. Nikto z nás, ktorých učители Koričanskí učili, nemôže na nich zabudnúť. Verím, že všetci, čo si túto knižočku prečítajú, budú so mnou súhlasiť. A spomienky na Rumanovú zašlých čias, spísané ich dcérou, nás osviežia a potešia. Úprimná vďaka.

PeaDr. Jozef Hunák
Trenčín, rodák z Rumanovej

Poznámka vydavateľa

O neočakávanej a prekvapivej udalosti sa hovorí, že prišla náhle ako blesk z jasného neba. My v Rumanovej sme začali vravieť, že sa objavila ako meteorit. List z novembra 2008 od pisateľky Dobroslavy Luknárovej, rodenej Koričanskej mal podobný charakter. Už po prvých riadkoch sa dalo vycítiť, že jeho obsah má veľkú výpovednú hodnotu. Spomienky na detské časy prežité v Rumanovej neboli zrejme iba z poznámky autorky: „*Rumanová – to je časť môjho detstva - a mám ju natrvalo zapísanú nielen vo svojej pamäti, ale aj vo svojom srdci*“, ale boli podčiarknuté aj výrazovými prostriedkami, citlivými obrazmi a oduševneným prienikom zrelého človeka do čias raného detstva. Už pri prvých následných výmenách písomností a pri prvom osobnom stretnutí som si uvedomil, že som spoznal zaujímavú paniu s citom pre lyrické vnímanie životných situácií, ktorá nielen poetiku života vníma, ale ktorá ju vie aj prirodzene a podvedome vytvoriť. Neskôr rovnako prirodzene svoje spomienky na Rumanovú rozpisala do súboru 43 čít graficky podfarbených obrázkami z rodinnej dielne svojho otca. Z nich vzniklo toto jedinečné, krásne, vzácne a očarujúce literárne dielo. Ešte nikdy nevyšla publikácia podobného charakteru, zachytávajúca na základe životných situácií dieťaťa život rumanovského spoločenstva v konkrétnej dobe. Okno do minulosti je vzácne tým, že mnohým umožňuje pohľad do čias svojej mladosti. Tým neskôr narodeným sa zasa dostanú do podvedomia útržky obrazov z obdobia života svojich predchodcov v čarovnej atmosfére pripomínajúcej pohľad do tušenej histórie cez krištáľovú guľu...

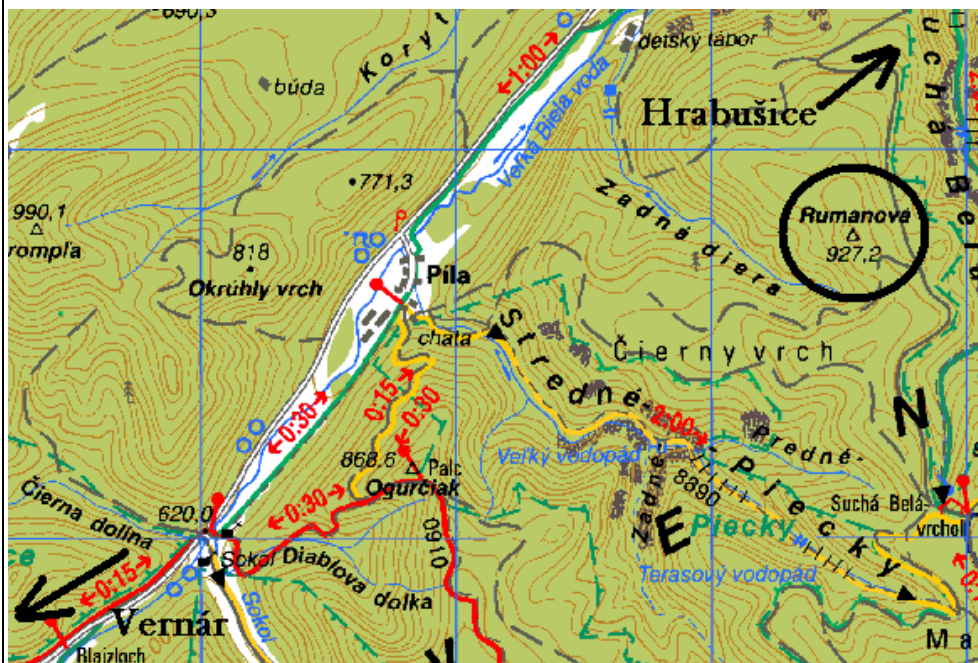
Spôsob vyjadrovania a znovuoživenia osobných zážitkov spomienkami je priamy, jasný, dynamický a výstižný, popretkávaný poetikou života, ktorú vie autorka tak pútavo, zaujímavo a dramaticky zvýrazniť. Tá lyrika v prozaickom popise (či naopak?) zvýraznená veršami v úvode a na záver dáva celému dielu osobitné čaro a zaujímavý, upokojujúci náhľad, či dojemný pocit.

„*Život každej komunity ľudí beží dopredu, ale občas sa kde-ktorý človek zastaví a obracia hlavu späť*“, - vyjadruje sa v korešpondencii autorka. „*Nám ľuďom je daný dar spomienok možno preto, že sa tak lepšie spoznávame, že sa tak lepšie hľadáme v sebe samých aj vo svojom plynúcom živote, aj v konkrétnom prostredí, kde sme sa ocitli. Moja mamička odišla veľmi skoro, mala som iba 35 rokov - mnoho dôležitého sme si nestihli porozprávať. Možno preto drieme vo mne akási podlžnosť podakovať sa za mnoho pekného vo svojom detstve aj touto formou. A to isté platí aj o Rumanovej. Odstáhovali sme sa, prešla som do iného prostredia, ale čo človek v ranom detstve získa, to ide s ním. Aj to čaro spoznávania sveta a života - a mne Rumanová v tomto smere dala veľmi, veľmi veľa. Čím som staršia, tým viac si to uvedomujem.*“

Pani Dobroslave Luknárovej, rodenej Koričanskej, ďakujem v mene Divadelnej spoločnosti Meteorit Rumanová a dovoľm si povedať aj v mene obyvateľov, rodákov i návštevníkov našej milej Rumanovej za nepopierateľný prínos do mozaiky spoznávania čara zašlých čias, za potvrdenie tvorivého kultúrneho ducha, ktorý pôsobí ako nepretržité a dlhodobé fluidum s nepopierateľným vplyvom na spoločenské cítenie každého, kto sa čo i len na chvíľu zoznámil s našou malebnou dedinou.

Milan Bališ, Divadelná spoločnosť Meteorit Rumanová

Typ na výlet

Rumanová (927,2 m.n.m.)

Vrchol v Slovenskom raji, ležiaci na severozápadnej rázsoche vybiehajúcej z planiny Glac. Oddeluje dolinu Suchoj Belej od neprístupnej Zadnej diery. Suchá Belá je najromantickejšia a najnavštevovanejšia rokline Slovenského raja. Ňou pretekajúca voda pramení na severnom okraji planiny Glac. Jej tok oddeľuje od seba masív Vtáčieho hrbu a Rumanovej. V rokline Zadná diera sa nachádza jeden vodopád, ktorý nenesie žiadne pomenovanie. Ňou prechádzajúci potok pramení pod svahmi Rumanovej. Oblasť Rumanovej je, bohužiaľ, turisticky neprístupná. Oficiálne môžete prechádzať len v jej tesnej blízkosti.

Rumanová 1926 - 1928

(Informácie zo školskej kroniky. Gramaticky iba čiastočne upravené prepisovateľom.)

1926-1927

Krádeže sú v obci veľmi rozmnožené. Týždenne *kmíni* kradnú aj na troch, štyroch miestach. Četníci páchatel'ov nemôžu vypátrať. Robia to asi *ľudia z Bábu*, no vyberú si svoju čiastku asi aj *miestni* mládenci, ktorí mávajú zábavu takmer každú nedeľu. Všeobecná je *tá* mienka, že keď im rodičia peniaze nedajú, zarobia si na vreckové sami, ako vedia. Zlosynovia svoje kúsky vykonávajú v zimných mesiacoch, kedy ľudia už nespávajú na dvoroch. V Rumanovej si každý veľmi váži svojho psa.

1927-1928

Krádeže ani v tomto roku neprestali. Hoci je ich aj menej, opäť sa môže naznačiť týždenne na 3-4 prípady. Sú rôznej veľkosti. K pánu občanovi Urbanovi Bohunickému sa *kmíni* podkopú do komory a vezmú mu, čo môžu. Menovaný je chudobný človek. Karolovi Dostálovi ukradnú 150 kg sviňu. Chudák vydával dcéru a na svadbu krmil sviňu. Už predošlý deň chcel ju zabiť. Večer pred svadbou, keď o 11 hod. prišiel domov, vidí, že sú chlievy otvorené, ide tu, no krmnáka už v chlieve nenašiel. Zavolali četníkov, ktorí ale sviňu už nemohli nájsť. Od panstva podobne ukradli viac sviň, no páchatel'ov vypátrať nemohli. Na iných miestach ukradli 6-7 vriec krumpiel z jamy, 2-3 q zbožia, kukuricu vo viazaniciach, 23-30 sliepok, kačice, husi, údené mäso, masť. Nešetřili ani chudobných. Ľudia podozrievali susedov z Malého Bábu, ale boli medzi nimi aj miestni, ktorí im pomohli ukradnuté veci uschovať a odpratať. Jeden raz sa podarilo nájsť sklad tejto honoby, a síce na veži malobábskeho kostola. Bolo tu schovaných niekoľko údených šuniek. Zvoniar sa nepriznal. V podobných rokoch, čo sa týka počtu krádeží, bolo ich viac, ale v tomto roku sú ceny väčšie. Ľudia, obávajúci sa o svoje, museli v noci strážiť svoje príbytky. Vydýchli si všetci, keď prišla jar a noci sa krátili, ľudia zase mohli vonku spať.

Škola podobne nebola ušetřená od vplyvu týchto udalostí a keď ráno vstúpili učitelia do školy, počuli, že deti sa vyprávajú o nočných udalostiach. Duša dieťaťa je mäkká a takéto udalosti nechávajú stopy na nej. Žiakov vidieť to aj v školskom živote. Nevypátrané krádeže sa niektorým ľúbili. Ukradli svojim spolužiakom radiovku, pero, nôž, no v predošlých rokoch aj knižky. Krádeže začali byť aj tu nevypátrateľnými. Môj predchodca videl asi toto, lebo nechcel prísť s rodičmi do hádky, teda nechal vec tak. Ja som započal prísne prehliadky a na začiatku sa mi podarilo aj ukradnutú vec vypátrať podhodenu pod lavicami alebo inde, no páchatel'a som nikdy nenašiel a keď aj áno, celkom určite som na neho nemohol povedať nič. Deti neskôr začali byť natoľko prefíkanými, že vzali veci keď už išli domov, alebo von a vonku ich schovali. Mnoho som im hovoril o krádeži na hodinách náboženstva a občianskej náuky a výsledok bol badateľný. Keď som sem prišiel, školské deti si v škole nič nenechávali, neskôr takmer všetci mávali knižky cez obed v škole. Vo vyšších ročníkoch bolo poukázané na škodlivosť krádeží ohľadom národohospodárskeho stanoviska. Mnohokrát mi postačilo ukázať na dobrotivého Pána Boha a na svätú spoveď a zas sa poobede, alebo na druhý deň našla podhodaná vec. Deťom sa krádeže veľmi museli páčiť, pretože veľa razy hľadali knižky, ktoré by hovorili o zbojníkoch, hovoriac, že sa im také knižky ľúbia. Nedostatočne som vzal takého na vedomie, neskôr ale som poukazoval na škodlivosť zlých kníh.

František Jászberinyi, riaditeľ školy

Nástup do školy!

Všetci žiaci Základnej deväťročnej školy v Rumanovej, ktorí nastúpili do prvej triedy 1. septembra 1965 alebo ktorí ukončili povinnú školskú dochádzku 30. júna 1974, nech sa už ako čerství päťdesiatnici zúčastnia povinného stretnutia, ktoré sa bude konať v sobotu, dňa 19.09. 2009 v čase od 15,⁰⁰ do 21,⁰⁰ hod. Keďže školská budova nám medzičasom schátrala, stretnutie sa uskutoční neďaleko jej múrov, v spoločenskej miestnosti Kultúrneho domu v Rumanovej, na prízemí. Prosím blízke a vzdialené rodiny príbuzných, ktorí dostali do rúk tieto noviny, aby informovali o podujatí tých, ktorí sú uvedení v zozname pod fotografiou. Budeme veľmi potešení, ak sa stretnutia zúčastnia aj naši ctení učitelia. Jediným bodom programu bude triednická hodina, na ktorej bude verbálne testovaná naša pamäť.

Časť účastníkov poslednej spoločenskej udalosti v kaštieli, školskej budove, dňa 10.10.1999.

Zoznam žiakov ZDŠ Rumanová 1965 - 1974

Milan Bališ, Miroslav Černý, Alexander Čúzy, Ľudovít Hudák, Jozef Ivančo, Milan Kemláge, Ján Kukučka, Ladislav Moravčík, Peter Novosedlík, Peter Obert, Milan Sloboda, Vladimír Sloboda, František Vagánek, František Vaško, Štefan Vaško, Milan Viskup, Jozef Vejčík, Dušan Šedovič †, Milan Štefánik, Dušan Viskup †, Miroslav Žáčik, Helena (Ďureková) Horváthová, Oľga (Formelová) Bónová, Oľga (Hercegová) Vargová, Lýdia (Javorová) Had'ungová, Eva (Labošová) Lőrincová, Jarmila (Majzlová) Hagarová, Marta (Mizeríková) Bartolenová, Daniela Novosedlíková, Janka (Poláková) Kováčová, Henrieta (Salzmannová) Mičányiová, Margita (Slamková) Blížiková.

Časť učiteľského zboru v školskom roku 1971/72

Zľava: Eva Slováková, Alžbeta Formelová, Mária Hojerová, Helena Novosedlíková, Božena Černáková, Mária Tatranská, Gejza Tvrdoň – riaditeľ, Stanislav Petráni – zástupca riaditeľa, Margita Tvrdoňová, Bohumír Halász.

Triedna učiteľka 6. – 9. ročníka
Magda Petrániová

REALIZÁCIA PROJEKTU HISTORICKÝ PARK V RUMANOVEJ

Na brigádach v parku sa od **13.6. do 31.7.2009** zúčastnilo vo svojom voľnom čase 95 občanov, rodákov, návštevníkov Rumanovej, ktorí odpracovali spolu 892 brigádnických hodín. **Organizátori ďakujú všetkým za účasť. Nasledujúca brigáda sa uskutoční v sobotu, dňa 1.8.2009. Využite možno poslednú príležitosť preukázať svoju občiansku odhodlanosť zúčastniť sa zmysluplnej práce na zveľadovaní svojho bydliska! So sebou si môžete priniest lopaty, rýle, hrable, metly, sekery, fúriky, chuť a dobrú náladu. Práce mienime uskutočniť tak, aby sme mohli dňa 29.augusta 2009 usporiadať Regionálny festival Rumanová 2009.**

Účastníci brigád, vrátane detí a tých, ktorí nám prišli vyjadriť morálnu podporu

Babický Bohuslav	Dolinský Dušan	Lačná Laurika	Sloboda Vladimír
Bališ Igor	Dúbravcová Jozefína	Lačná Nikolka	Slobodová Katarína
Bališ Milan	Dubrovay Marek	Lačný Ľbomír	Sudovská Miška
Bališ Milan ml.	Gažo René	Lačný Marek	Šedovič Jaroslav ml.
Bališ Peter	Gigliano Giovanni	Lovič Jaroslav	Šramek Peter
Bališ Štefan "Igor"	Gigliano Ludovico	Lovičová Blanka	Šrameková Anna
Bališová Anna	Gigliano Marcela	Májik Rudolf	Šrank Jozef
Bališová Katarína	Hajdák Pavol	Malčák Ján st.	Vargová Emília
Bališová Kristína	Horváth Martin	Markovič Miroslav	Vargová Katarína (Slobodová)
Blažiček Jozef	Hunáková Mária	Markovič Vladimír	Vater Filip
Blažičková Hanička	Kissová Helena	Markovič Vladko	Vejičik Peter
Branická Veronika	Klučár Adam	Markovičová Viktorka	Vindiš Alexander
Brúna Adam	Kohút Peter	Mikláš Alexander	Vindiš Roman
Brúna Emil	Kohút Peter ml.	Mizeriková Marta	Vindišová Sonička
Cink Tomáš	Kohútová Lucia	Pagáč Peter	Viskup Jaroslav
Černá Barborka	Kohútová Zuzana	Partelová Zuzana	Viskup Marek
Černá Lenka	Kollárová Dáška	Práznovský Martin	Viskupová Alenka
Černá Vlasta	Kollárová Janka	Reha Anton	Viskupová Jolana
Černý Aleš	Košťálová Svetlanka	Reha Peter	Viskupová Kristínka
Černý Filip	Kováčová Dominika	Reha Tomáško	Vörös Lukáš
Dian Mário	Kubovič Ľuboš	Rehová Katarína	Vörös Michal
Dianová Ivanka	Kukučka Jozef	Rehová Ľubka	Vörösová Andrea
Dolinská Emília	Kukučka Marek	Severínová Oľga	Vranka Martin
Dolinská Marianna	Kukučka Milan ml.	Sloboda Marian	

Zámková dlažba, osvetlenie

ZDB spol. s r.o. Báb, Bohuslav Babický

Černai Michal	Hupla Roman	Májik Rudolf
Dúbravay Marek	Kováč Marek	Molnár Marek
Durec Štefan	Lovič Ondrej	Šramek Peter

Stavba altánku - pódia

Práznovský Martin	Šrank Jozef	Bališ Peter
-------------------	-------------	-------------

Rekonštrukcia lávky cez potok

Pavol Hajdák

Zemné práce – terénne úpravy

Peter Reha	ZDB spol. s r.o. Báb
------------	----------------------

Organizátori a vedúci projektu

Obec Rumanová: Dolinský Dušan- starosta   DSMR: Milan Bališ - režisér

METEORIT, vydala Divadelná spoločnosť Meteorit Rumanová, občianske združenie; adr.: 951 37 Rumanová 13; IČO: 42048541, DIČ: 2022276839, www.meteorit.sk, meteoritrumanova@azet.sk, tel.: 0903 4456150, vychádza nepravidelne, vydanie č. 3/2009, 31. júl 2009, náklad 350 ks; 8 strán. Zodpovedný redaktor Milan Bališ. Nepredajné.